

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-науковою програмою

Освітні, педагогічні науки

(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробники:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки вищої школи

Рецензенти:

Саяпіна С.А. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Курінна С.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Назва

Кількість кредитів	4
Рік підготовки, семестр	2 3
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Панасенко Е.А. – професор кафедри педагогіки вищої школи, доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація	ellinapanasenko@ukr.net
Консультації	Кожну п'ятницю місяця, 13.00. – 14.00.
Анотація навчальної дисципліни	<p>ОК «Порівняльна педагогіка» належить до переліку дисциплін циклу професійної підготовки. З огляду на соціальну і педагогічну значущість порівняльної педагогіки в сучасному світі, програма надає можливість ознайомитися із сутністю цивілізаційного підходу, що допускає різноманіття форм соціальної організації, розкриваючи властиву кожній з них систему духовних цінностей, а також дозволяє поєднувати переваги об'єктивного, і суб'єктивно-особистісного у вивченні освітніх реалій, повніше розкрити гуманістичний зміст і перспективи світового педагогічного процесу.</p> <p>Основними завданнями вивчення курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none">– формування професійно-педагогічних знань про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;– розкриття об'єкта і предмета порівняльної педагогіки, специфіки її понятійно-категоріального апарату;– формування орієнтації в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, з'ясування механізмів пізнання педагогічної дійсності;– розуміння інформаційно-суспільних змін і основних тенденцій розвитку ланок системи освіти в Україні та світі, різних підходів до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб'єктів цього процесу;– формування вміння аналізувати проблеми підготовки педагога з погляду порівняльної педагогіки;– формування навичок роботи з соціально-педагогічним

	<p>інструментарієм і його застосування для вивчення освітніх проблем на зламі тисячоліть;</p> <p>– розвиток творчого потенціалу здобувачів, їх професійного мислення, комунікативних здібностей.</p>
<p>Опис навчальної дисципліни</p>	<p><i>Мета навчальної дисципліни:</i> розширення наукового і загальнокультурного світогляду здобувачів освіти, здатних забезпечувати інтеграцію національної системи освіти у світовий європейський простір. Опанування курсом буде сприяти: зростанню професійної ерудиції та компетентності майбутнього викладача-науковця; збагаченню педагогічних поглядів здобувачів вищої освіти; формування активної креативної особистості, здатної на основі співставлення закономірностей і тенденцій розвитку національної системи освіти із зарубіжними аналогами спрямовувати і коректувати її розвиток за допомогою рекомендацій, що розробляються для органів управління системи освіти.</p> <p><i>Програмні компетентності:</i></p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК 1. Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду, сформованих знань із філософії наукової діяльності та соціокультурних проблем.</p> <p>ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Готовність до створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.</p> <p>ЗК 8. Здатність до володіння культурою наукового дослідження в галузі освіти; використання у дослідженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p><i>Спеціальні компетентності (СК)</i></p> <p>СК 2. Готовність здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду і глибокого проникнення в суть педагогічних явищ і процесів із залученням широкого кола наукових джерел.</p> <p>СК 3. Здатність інтерпретувати результати педагогічного дослідження, оцінювати межі їх застосування, можливі ризики впровадження в освітньому й соціокультурному середовищі, розробляти напрями подальших досліджень.</p> <p>СК 4. Здатність цілісно розуміти історію і теорію педагогіки, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику й окреслювати перспективи розвитку.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі освіти.</p>

СК 7. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань навчання і виховання.

СК 11. Здатність виділяти актуальні проблеми розвитку педагогіки та сучасної системи освіти, аналізувати та пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення науковому товариству.

Ключові слова: система освіти, педагогічна думка, порівняльна педагогіка, компаративістська педагогіка, заклади освіти, педагог, дитина, учень, студент.

Очікувані результати навчання:

ПРН 4. Добирати методи науково-дослідної діяльності, методи генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень.

ПРН 6. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку, оцінювати власні потенційні можливості, реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.

ПРН 7. Користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічному процесі з метою створення умов для ефективної мотивації до навчання студентів (учнів).

ПРН 10. Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.

ПРН 11. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки.

ПРН 13. Здійснювати критичний аналіз сучасної системи освіти; створювати умови конструктивної взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу.

Матеріали та ресурси:

1. Будник О. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2290.pdf>

2. Компаративна педагогіка вищої школи. Електронний посібник для

	<p>самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/педагогіка. Полтава, 2019. URL: http://surl.li/acspb</p> <p>3.Кухта М., Ваколя З. Порівняльна педагогіка: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 17 с.URL: http://surl.li/acspw</p> <p>4.Локшина О. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. Український педагогічний журнал. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_2_3.</p> <p>5.Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український педагогічний журнал, 2019 № 3. С. 21–30. URL: http://uej.undip.org.ua/upload/iblock/c76/c7686993</p> <p>6.Мельник Н. Переклад англomовної педагогічної термінології у компаративних дослідженнях. Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів і сектору безпеки: Матер. III Міжн. наук.–практ. конф. Київ, 2019. С. 102–105.</p> <p>7.Павленко В. Компаративна педагогіка: Посібник–практикум. Житомир, 2019.60с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/30382/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B%D0%B5% D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf</p> <p>8.Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив, Київ. URL: https://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf</p> <p>9.Сбруєва А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2021.319с. URL: http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/10917/1/Comparative_Higher_Education_Handbook_2021n.pdf</p> <p>10.Смолюк І., Смолюк С. Порівняльна педагогіка: навчально-методичний посібник. Луцьк : ФОП Покора І.О. 2019. 238 с.</p> <p>Дистанційний курс «Порівняльна педагогіка» http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2114</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ мультимедійна апаратура, екран, проектор; ✓ бібліотечні фонди.
Теми	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <p>Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука.</p> <p>Тема 2. Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтегрування.</p> <p>Тема 3. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освіти</p>

	<p>в різних країнах.</p> <p>Тема 4. Регіональні особливості розвитку системи освіти в різних країнах.</p> <p>Тема 5. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя.</p> <p>Тема 6. Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн.</p> <p>Тема 7. Вища освіта в зарубіжних країнах (США, Канада, Англія, Німеччина, Франція, Польща, Японія, Китай).</p> <p>Тема 8. Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти у зарубіжних країнах.</p> <p>Тема 9. Підходи до підвищення ефективності навчання у зарубіжних країнах.</p> <p>Тема 10. Диференціація і стандартизація освіти у зарубіжних країнах.</p> <p>Тема 11. Альтернативні заклади освіти на Заході в ХХ - на початку ХХІ ст.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p><i>Методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації:</i> словесні, наочні, практичні.</p> <p><i>Методи навчання за характером логіки пізнання:</i> аналітичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний.</p> <p><i>Методи навчання за рівнем самостійності розумової діяльності:</i> проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.</p> <p><i>Методи активні:</i> диспут, дискусія, мозкова атака, аналіз педагогічних ідей, теорій та концепцій, кейси, творчі завдання, навчальні проєкти.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (тези, доповіді, есе, реферати, анотації, рецензії; презентації результатів виконаних завдань).</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p><u>Види:</u> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (іспит).</p> <p><u>Методи:</u> перевірка самостійної роботи, усне опитування.</p> <p><u>Форми:</u> індивідуальна та фронтальна перевірка</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні заняття) та самостійної роботи.</p> <p>Оцінювання під час проведення лекційних, практичних занять є складовою поточного контролю, який має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.</p> <p>Об'єктами поточного контролю є:</p> <p>✓ відвідування і робота на лекції – 1 бал;</p>

- ✓ усна відповідь та виконання практичних завдань на занятті – 6 балів.

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

5-6 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3-4 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали – здобувач вищої освіти загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 35 б.

Умовою допуску до складання іспиту є накопичення здобувачем протягом навчального семестру не менше 60 балів. Максимальна кількість балів – 100.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- ✓ звільнені від складання іспиту й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;
- ✓ звільнені від складання іспиту й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;
- ✓ допущені до складання іспиту.

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання іспиту в період сесії. Якщо здобувач вищої освіти на іспиті отримав оцінку нижчу, ніж за результатами роботи в семестрі, у відомість обліку успішності виставляється підсумкова оцінка за результатами

роботи в семестрі. Іспит проводиться у письмовій формі.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
T 1	1	1	-	-	-	-
T 2	1	1	-	-	-	-
T 3	1	1	-	-	-	-
T 4	1	1	-	-	-	-
T 5	-	-	6	6	5	5
T 6	-	-	6	6	5	5
T 7	-	-	24	24	10	1
T 8	-	-	6	6	5	5
T 9	1	1	6	6	-	-
T 10	-	-	6	6	-	-
T 11	-	-	6	6	10	10
Разом	5	5	60	60	35	35

Оцінювання на іспиті відбувається за такими критеріями. Здобувач вищої освіти отримує оцінку:

Відмінно (90-100 б.) – здобувач вищої освіти демонструє концептуальні та методологічні знання з дисципліни; критично оцінює концепції і теорії; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації; вміє писати тези, есе, реферати, доповіді; здійснює критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань у галузі порівняльної педагогіки, самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності.

Добре (75-89 б.) – здобувач вищої освіти припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; оцінює концепції і теорії у порівняльній педагогіці; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки

наукової інформації; вміє писати тези, есе, реферати, доповіді; здійснює аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. За час навчання виявив вміння спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань у галузі порівняльної педагогіки, надавати вичерпні пояснення, переважно самостійно вирішувати поставлені завдання, включатись в дискусії, висловлювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються, самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною, діяти з академічною та професійною доброчесністю.

Задовільно (60-74 б.) – здобувач вищої освіти припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння концептуальних та методологічних знань з дисципліни; є упушення і неточності під час оцінювання концепцій і теорій; демонструє низький рівень сформованості вміння писати тези, есе, реферати, доповіді. За час навчання досить формально ставився до вирішення поставлених завдань, участі у дискусіях, презентації власної позиції в питаннях та рішеннях, що розглядаються; може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати з допомогою викладача, діє з академічною та професійною доброчесністю.

Незадовільно (26-59 б.) – здобувач вищої освіти не здатний продемонструвати розуміння основних понять навчальної дисципліни; демонструє низький рівень сформованості вміння писати тези, есе, реферати, доповіді; не демонструє будь-яких знань або розуміння основних питань дисципліни; демонструє фундаментальне нерозуміння предмета та відсутність активності у проведенні наукового дослідження.

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: перескладання та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він відпрацьовує навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітує про опанування навчального матеріалу.

Дотримання академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники

	<p>освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; ✓ дотримання норм законодавства про авторське право; ✓ надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; ✓ дотримання норм законодавства про авторське право; ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності. <p>За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.</p> <p>Нормативно-правове забезпечення: Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у "ДДПУ" http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни сприятиме розвитку у здобувачів:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміння необхідності звертання до закордонного досвіду в різних галузях наукового знання, ✓ формуванню системи наукових знань про освітні системи зарубіжних країн і України, ✓ розвитку умінь визначати їх теоретико-методологічні, організаційні та дидактичні засади, окреслювати можливості використання інноваційних ідей світового досвіду для удосконалення та розвитку системи освіти в цілому й професійної підготовки філологів і педагогів в Україні; ✓ формуванню міжкультурної компетентності, умінь і навичок узагальнювати, порівнювати зарубіжний і вітчизняний досвід з організації освіти;

	✓ вихованню професійних і особистісних якостей особистості, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору.

Панасенко Е.А.

докт. пед. наук, професор

підпис